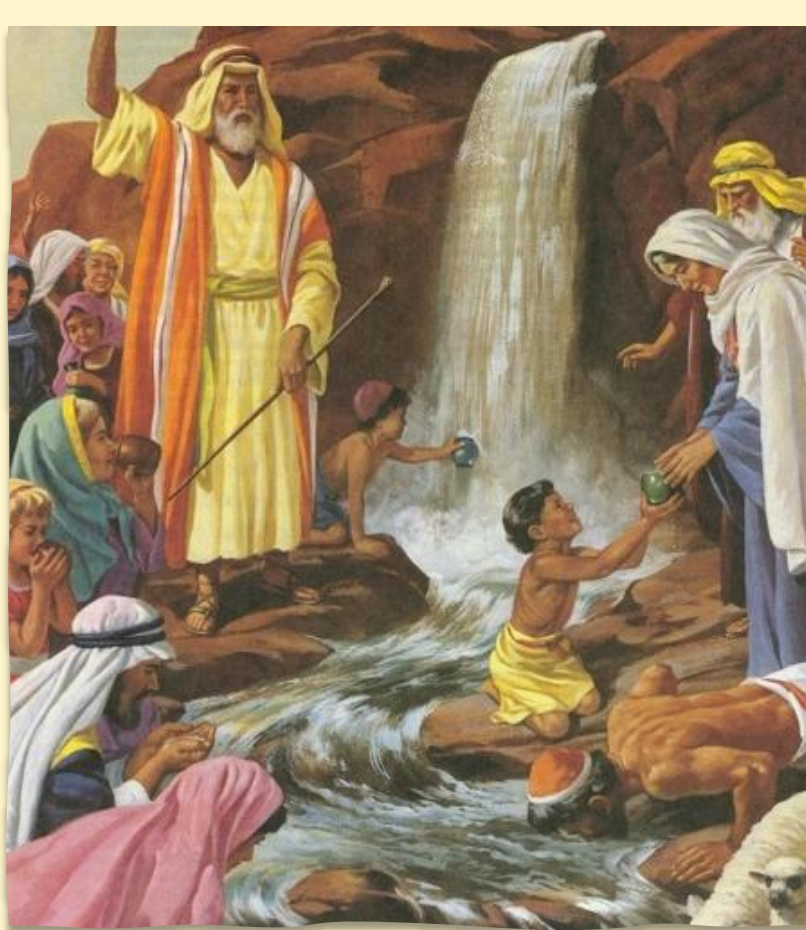

KO SOSIUA MO'ONI

Lesoni 10 ki he 'aho 6 'o Tisema 2025

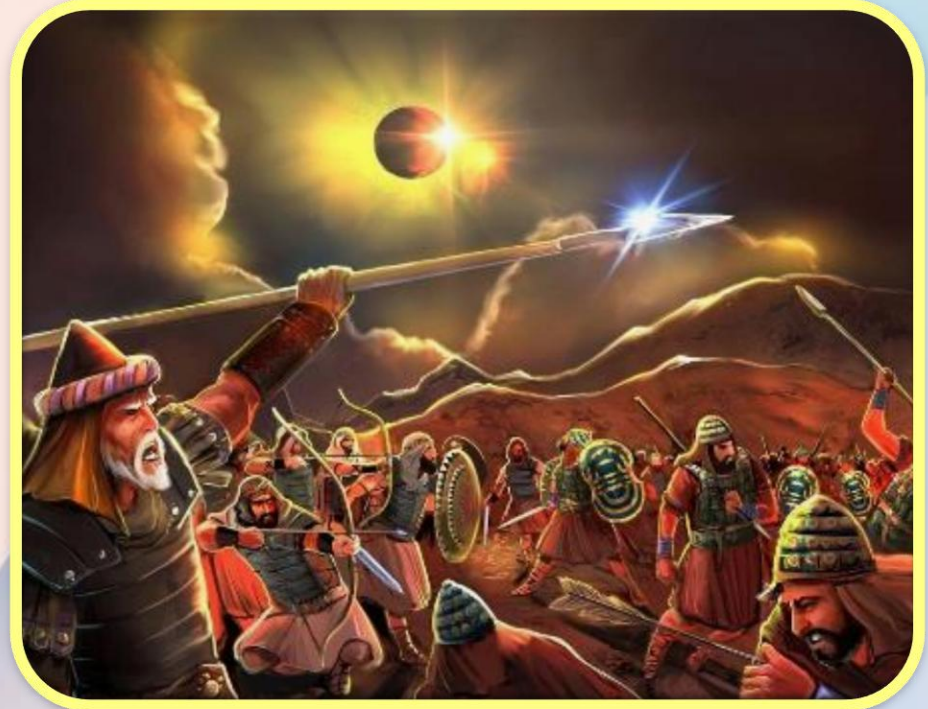

“Pea na‘e hoko ‘ae ngaahi me‘a ni kotoa pē kiate kinautolu ko e ngaahi faka‘ilonga: pea kuo tohi ia ko hotau akonaki‘i, ‘akitautolu kuo hoko ki ai hono ngata‘anga ‘oe kuonga.” (1 Kolinitō 10:11)

‘Oku lava ke tau lau ‘a e mo’ui ‘a Siosuia, ‘a ia ‘oku fakamatala’i ‘i he Penitātusi pea mo e tohi ‘a Siosuia tonu, ‘i ha founa kehekehe (pea fakakakato) ‘e ua: ko e hisitōlia mo e fakataipe.

Koe’uhi ke lava ‘o faka’uhinga’i totonu ‘a e fakatata ‘o Sosiua, kuo pau ke tau ‘uluaki ‘ilo’i ‘a e ngaahi lao ‘oku ne pule’i ‘a e fakataipe fakatohitapu: ‘a e ngaahi fa’ahinga mo e ngaahi fakataipe.

Ko ‘ene fai pe ‘eni, te tau fakatotolo’i ‘a e fakataipe ‘o Sosiua ‘i he toenga ‘o e Tohi Tapu ke ma’u ‘a e ngaahi popoaki kuo tuku mai ‘e he ‘Otua kiate kitautolu ‘i He’ene Folofola fekau’aki mo e "fakataipe ‘o Sosiua".

Fakataipe ‘o e Tohi Tapu:

Ko e ha ‘a e fakataipe?

Ngaahi kalasi fakataipe

Ko e fakataipe ‘o Sosiua:

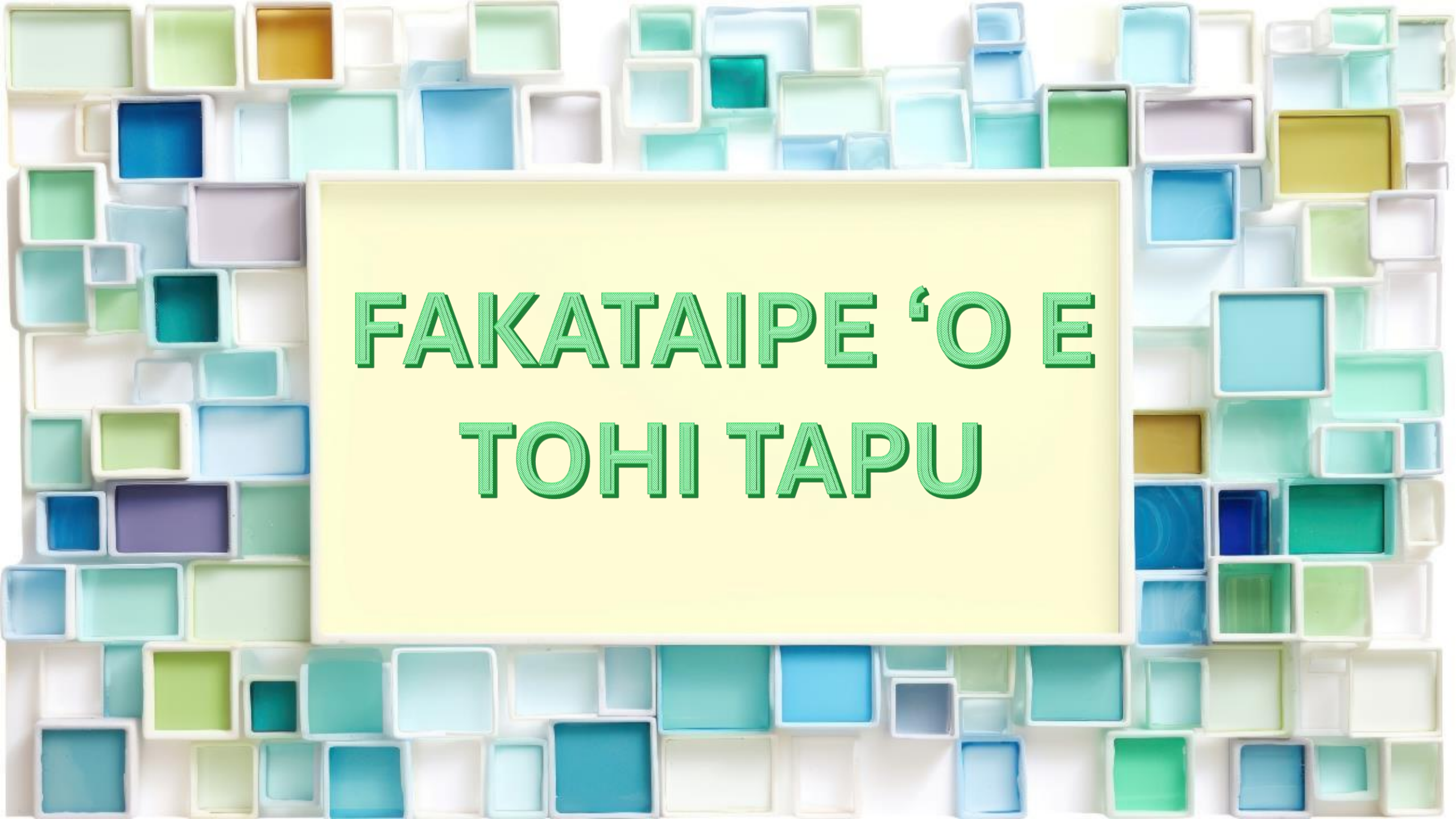
Ko Sosiua ko e fakataipe

Ko e fakatātā ‘o Sosiua

Ko Sosiua ko e taife ia 'o e Siasi

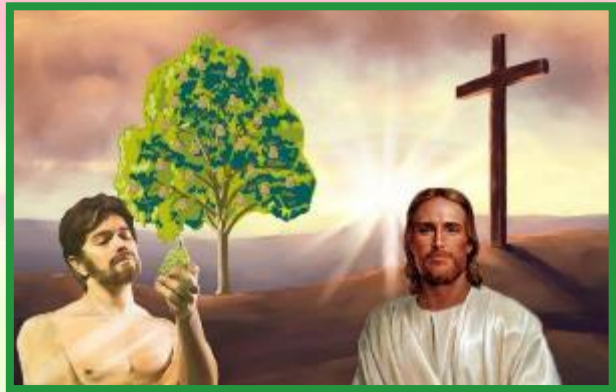

FAKATAIPE 'O E
TOHI TAPU

KO E HA 'A E FAKATAIPE?

"Pea na'e hoko 'ae ngaahi me'a ni kotoa pē kiate kinautolu ko e ngaahi faka'ilonga: pea kuo tohi ia ko hotau akonaki'i, 'akitautolu kuo hoko ki ai hono ngata'anga 'oe kuonga.'" (1 Kolinitō 10:11)

'Oku faka'aonga'i 'e Paula – mo e kau fa'u tohi Tohi Tapu kehe – 'a e fo'i lea ko e "taipe" ke 'uhinga ki ha tokotaha fakahisitolia pe me'a na'e hoko 'oku ne fakafofonga'i ha me'a pe ha taha mei hono taimi mo e/pe kaha'u ('oku ui ko e "antitype").

Hange ko 'eni, 'oku lau 'a e Loma 5:14 'o kau kia 'Atama ko ha fakataipe ["fakatataa" 'i he NKJ] "'o ia 'e ha'ele mai," 'a ia ko Sisu ko e fakataipe.

• Tevita (Saame 22:1)

• Ngaahi Feilaulau (Lev. 1:3-5)

Tu'uaki Sīpinga totonu

• Ko ha Tevita fo'ou (Selemaia 23:5)

Tu'uaki Sīpinga totonu

• Tamaio'eiki faingata'a'ia ('Isaia 53:5-7)

Ko e Sīpinga totonu

• Ko Sīsū (Matiu. 27:46)

Ko e Sīpinga totonu

• Pekia 'a Sisu (Sione 19:16-18)

'I he ngaahi me'a lahi, 'oku tau ma'u ai 'i he Fuakava Motu'a ha faka'ilonga ko ha kakai pau pe ngaahi me'a 'e hoko ko ha fakataipe ia 'o ha me'a 'e hoko mai. Tau vakai ki ha sīpinga 'e ua:

NGAAHI KALASI FAKATAIPE

"Pea na'e 'i ai ia 'o a'u ki he mate 'a Helota: ke fakamo'oni 'aia na'e folofola'aki 'e he 'Eiki 'i he palōfita, 'o pehē, "Kuo u ui mai hoku foha mei 'Isipite.'" (Matiu 2:15)

'Oku tuhu 'a e ngaahi fakataipe 'i he Fuakava Motu'a ki ha fa'ahinga kehekehe 'e tolu 'o e fakataipe 'i he Fuakava Fo'ou: Kalaisi; 'a e Siasi; pea mo e kuonga faka'osi.

SĪPINGA MOE SĪPINGA TOTONU

SĪPINGA	SĪPINGA TOTONU		
'Isileli	Kalaisi	Na'e 'ave ia ki 'Isipite	Matiu 2:13-15
	Siasi	Ko e 'Isileli fo'ou	Kalētia 6:16
	Kuonga Fakaosi	Ko e toko 144,000	Fakaha 7:4
Ko 'Ekesotosi	Kalaisi	'Aho 'e 40 'i he Toafa	Matiu 3:16-4:2
	Siasi	Papitaiso mo poupou'i 'e Kalaisi	1 Kolinito 10:1-6
	Kuonga Fakaosi	'Ekesotosi mei he ngaahi siasi he mei he mo'oni	Fakaha 18:4
Ko e Falefehikitaki	Kalaisi	Na'e hange ia ha tempale 'i homau lotolotonga	Sione 1:14; 2:21-22
	Siasi	Ko e tempale kitautolu 'o e 'Otua	1 Kolinito 3:16-17
	Kuonga Fakaosi	Ko e Selusalema Fo'ou, ko hotau tempale	Fakaha 21:2-3

**KO E
FAKATAIPE 'O
SIOSIUA**

KO E FAKATAIPE ‘O SIOSIUA

“‘E fokotu‘u ‘e Sihova ko ho ‘Otua ha palōfita kiate koe, ‘i ho ngaahi kāinga, ‘o hangē ko au; ke mou tokanga kiate ia.” (Teutalonome 18:15)

Na‘e fakahoko fakakonga ‘e Siosiuua ‘a e kikite ‘a Mosese fekau‘aki mo ha palofita hono ua te ne tataki ‘a e kakai (Teutalonome 18:15-19). Hange ko Mosese, na‘e ma‘u ‘e Sosiua ha ngaahi popoaki fakahangatonu mei he ‘Otua; na‘a ne katoanga‘i ‘a e Lakaatu; na‘a ne kolosi ‘i he vai; na‘a ne mamata ki he ‘Angelo ‘a e ‘Eiki; na‘e ikuna ‘e hono nima na‘e mafao mai; Na‘a ne fakaafe‘i ‘a e kakai ke nau kei faivelenga hili ‘Ene pekia

Neongo na‘e kamata ke to ‘a e mana kia Mosese, ka na‘e ngata ia ‘i he malumalu ‘o Sosiua. ‘Ikai ko ia pē, na‘e fakahoko ‘e Siosiuua ‘a e ngaahi fakahinohino fekau‘aki mo hono vahevahe ‘o e fonuá mo e ngaahi kolo hūfanga‘anga na‘e ‘oange ‘e Mōsesé.

Ka na‘e mahino ki he kakai na‘e mahulu atu ‘a e kikite ‘a Mosese ‘ia Sosiua (Sione 1:21). Ko ia ai, ‘oku fakatou hoko ‘a Mosese mo Sosiua ko e ngaahi sipinga ‘o e fakataipe mo‘oni ‘a ia na‘a na ‘ilo‘i kakato ‘a e kikite na‘e fai kia Mosese fekau‘aki mo e "Palofita": Sisu (Ngaue 3:22-26).

KO E FAKATAIPE ‘O SIOSIUA

“Oku pehē ‘e Sihova, “I he kuonga tu‘utu‘umālie kuo u fanongo kiate koe, pea ‘i he ‘aho fakamo‘ui kuo u tokoni kiate koe:pea te u malu‘i koe, pea foaki koe ko e fuakava ‘oe kakai, ke fokotu‘uma‘u ‘a māmani, ke ngaohi ke toe kakai ‘ae ngaahi ‘api li‘aki;” (Isaia 49:8)

Ko e taumu‘a ‘o e ngaahi tau na‘e taki ‘e Siosiuá ke fokotu‘u ‘a e kau ‘Isilelí ‘i he Fonua ‘o e Tala‘ofá. ‘Oku fakahaa‘i ‘e ‘Isaia ‘a e ngaue ‘a e Misaia ‘o pehe ‘oku kau ai hono vahe ‘o e "ngaahi tofi‘a lala [ki hono kakai]" (‘Isaia 49:8,) ‘o faka‘aonga‘i ‘a e fo‘i lea tatau mo e tohi ‘a Sosiua. Ko e ha ‘a e ‘uhinga ‘oku ha mai ai ‘a e mo‘ui mo e ngaue ‘a Sosiua (ko ha fakataipe) ‘i he mo‘ui mo e ngaue ‘a Sisuu (ko e fakataipe)?

Hili hono papitaiso ia ‘i Soatani, na‘e fakafepaki‘i ‘e Sisu ‘a e Ko e ngaahi malohi ‘o e kovi

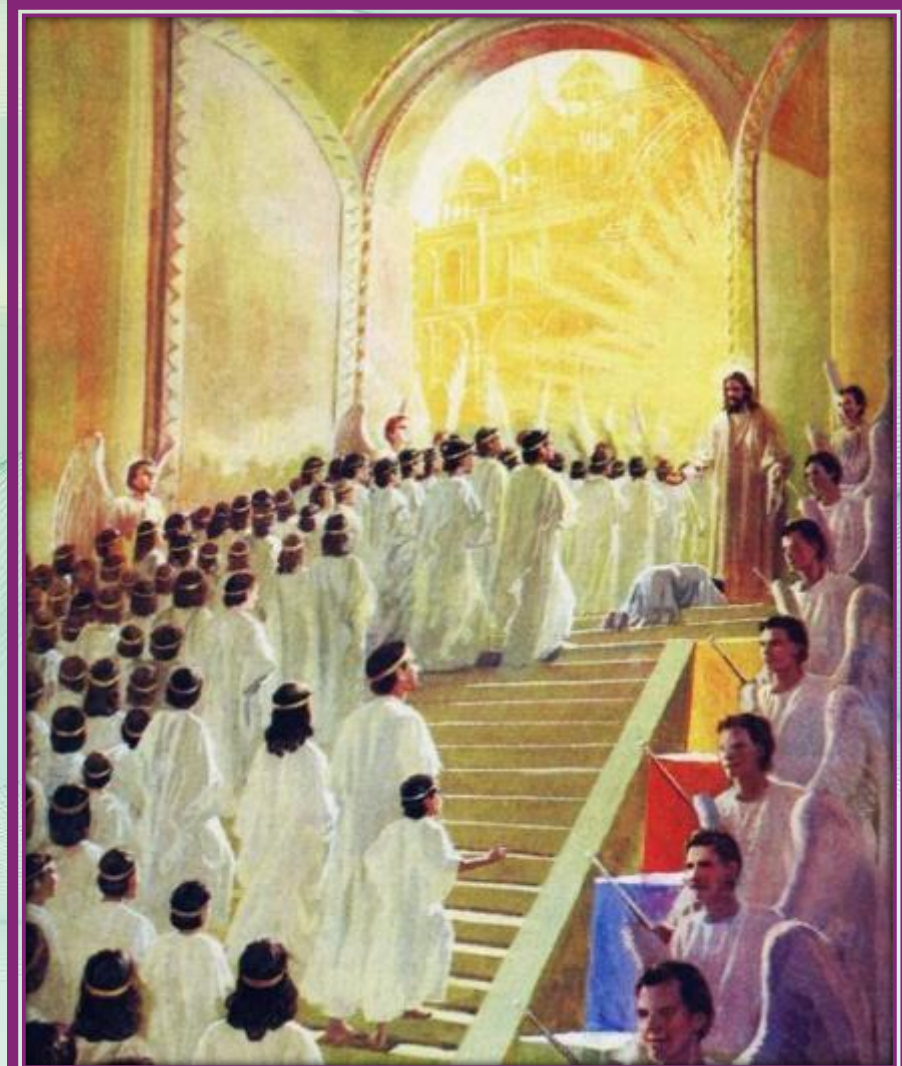
Na‘e kamata ‘ene ngaue hili ha ‘aho ‘e 40 ‘i he toafa

Na‘a Ne ikuna‘i ‘a e fili ‘i he kolosi

‘Okú ne ‘omai kiate kitautolu ‘a e ikuna ‘i hotau ngaahi fili fakalaumālié

‘Oku Ne foaki mai ‘a e fiemalie mo‘oni kiate kitautolu

‘Okú ne vahe‘i mai kiate kitautolu ha tofi‘a ta‘efa‘a‘auha

HOKO 'A SOSIUA KO HA FAKATAIPE 'O E SIASI

"He 'oku 'ikai ko 'etau fangatua mo e kakano mo e toto, ka ki he ngaahi pule, mo e ngaahi mālohi, mo e kau pule 'oe fakapo'uli 'oe māmani, mo e kau laumālie kovi 'i he ngaahi potu 'i 'olunga."

(Efesō 6:12)

SIOSIUA MO E SIASI

'Oku 'i ai ha tau ke tau he 'aho ni, 'a ia 'oku taki ai kitautolu 'e hotau "Sosiua", 'a ia 'oku ne fakanaunau kitautolu 'aki 'a e teunga tau 'oku fie ma'u ('Efeso 6:10-12).

'Ikai ngata ai, kuo ne 'osi vahe'i mai kiate kitautolu ha tofi'a, pea fakafonu kitautolu 'aki 'a e ngaahi tapuaki fakalaumalie ('Efeso 1:3, 11)

SIOSIUA MO E KUONGA FAKA'OSI

Ka ko hono fakahoko kakato 'o e fakataipe 'o Sosiua 'e hoko ia 'i he ngata'anga, 'i he taimi 'e faka'auha ai 'a e kau tau kotoa pe 'o e kovi, pea tau ma'u kakato hotau tofi'a: ko ha fonua 'e lava ke tau nofo ai 'i he falala (Fakaha 20:7-9; 'Isikeli 28:26)

Kae 'oua kuo hokosia 'a e taimi ko ia, tau tupulaki mu'a 'i he 'alo'ofa 'o hange ko ia na'e fai 'e Sosiua, 'o faka'ata 'a e 'Otua ke liliu kitautolu ke tau hoko 'o hange ko la 'i he 'aho takitaha

"Oku 'i ai ha 'Eikita'u 'o e 'Isileli 'o e 'Otua, 'i he'enau fononga ki he Kenani fakalangi, na'e 'ikai fie ma'u ha ako'i fakaetangata ke teuteu'i la ki Hono misiona ko ha taki fakalangi; ka na'e fakahaohaoa'i la 'i he ngaahi mamahi; pea "ko e me'a 'i He'ene kataki'i 'i hono 'ahi'ahi'i, 'oku Ne fa'a tokoni kiate kinautolu 'oku 'ahi'ahi'i." Hepelu 2:10, 18. Na'e 'ikai fakahaa'i 'e hotau Huhu'i ha vaivai pe ta'ehaohaoa fakaetangata; ka na'a Ne pekia ke tau hu ki he Fonua 'o e Tala'ofa."